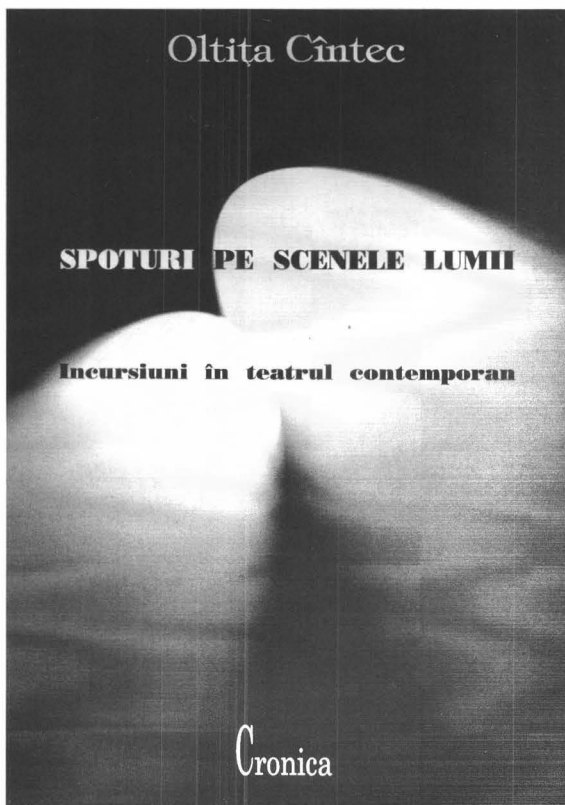

Mariana CIOLAN

Puzzle spectacular

În puținele periodice românești destinate teatrului, citesc întotdeauna cu plăcere cronicile scrise cu cert profesionalism de (încă) tânărul critic ieșean **Oltița Cântec** și cu egală încântare articolele domniei-sale dedicate unor fapte de anvergură, adesea adevărate eseuri mărturisitoare ale unor experiențe personale pe tărâmul artelor spectacolului din Europa și de peste Ocean. Beneficiind, după 1990, de câteva burse acordate de guverne interesate să cunoască Estul european, Oltița Cântec a adunat însemnări ale călătoriilor sale culturale, unele răspândite în publicațiile pomenite, bucureștene și ieșene: crochiuri, interviuri-portret cu unii importanți creatori de astăzi sau animatori în viața teatrală întâlniți în peregrinările sale prin Franța, Italia, țări nordice sau americane, profilurile unor instituții de spectacole cu nume de răsunet sau, dimpotrivă, de care puțini dacă aveau vreo vagă cunoștință, *flash-uri*-comentariu despre spectacole sau ample reuniuni teatrale. Într-un lăudabil demers de a proiecta ... spoturi pe scenele lumii, unde i-a fost dat să ajungă. Și chiar sub acest titlu, **Spoturi pe scenele lumii**, a încredințat tiparului, la Editura „Cronica”, Iași, 2003, volumul în cauză. Îl socotesc cuceritor. Personal, l-am citit pe nerăsuflăte, cum se spune.

Lectorul este prins într-o dulce „capcană” de bogăția informației furnizate fără cea mai vagă emfază ori sofisticare, de acuratețea „datelor” dozate cu rafinată măsură în raport cu observația personală, percutantă și reverberantă în și prin propriul bagaj de cunoștințe teoretice și de sensibilitate al autoarei, de harul ei narativ. „E un colaj care favorizează fragmentul. Tot așa trebuie citit” – notează Oltița Cântec. Lăsându-te purtat, aidoma ei, de vraja unei „Alice în țara minunilor”... Thaliei, iată, bunăoară, acel tablou al vieții teatrale pariziene cu uluitoarea lui diversitate de orientări și puls creator, de la „petele de culoare” precum micul „paradis” ionescian „La Huchette”, Théâtre du Soleil, creația lui Ariane Mnouchkine, „Bouffes du Nord”, „enclava lui Peter Brook”, la renumitele Odeon și Opera Națională. Iată-te pătrunzând, grație unui scurt dar dens interviu, câteva taine ale retortei de creație a aceluia maestru

al vizualului care este Philippe Genty sau aflând cum s-a impus Matei Vișniec drept autor francez pe scenele din patria lui Molière, începând cu acea primă montare, la Teatrul Celestine din Lyon, despre care povestește semnatarul ei, Pascal Papini. Cel mai amplu capitol este despre Festivalul de la Avignon. Și pe bună dreptate, când ai avut norocul să te apropii de acest „paradis teatral estival”! Oltița Cântec ne oferă un scurt istoric al lui, descrierea celor două secțiuni patronate de Bernard Faivre d'Arcier (cea oficială) și Alain Leonard (*off-ul*), imaginea „beției” de spectacole, cu focalizarea unor participanți iluștri ca Pina Bausch, dar și pe aceea nu mai puțin fascinantă a publicului. În capitolele intitulate „Mozaic nordic” și „În regatul Danemarcei”, ne spune cum este „Acasă la Hamlet”, ne „dezvăluie” „secrete” manageriale și repertoriale, într-un dialog cu Paul Koch, proprietarul producător al singurei instituții de spectacol private din Scandinavia – Teatrul Muzical Vejle – ori, în altul, cu Jukka Pekka Pojunen, consilier artistic la Teatrul Național din Helsinki, și nu uită să ne amintească, printr-un viu portret, că aceleași arii geografice și spirituale îi aparține și un om de teatru excepțional ca Eugenio Barba; în timp ce capitolul „Teatrul în Peninsula Italică” ne apropie atât de „miticul” Piccolo Teatro și al său creator Giorgio Strehler, cât și de farmecul carnavalului venețian. În sfârșit, „Teatrul în Lumea Nouă” ne poartă, între altele, pe Broadway, la celebrul La MaMa, ne înfățișează „legenda vie a dansului contemporan” care este Merce Cunningham și pe „copilul teribil” al Canadei, Robert Lepage, creatorul unui domeniu artistic guvernat de sincretismul contemporan și de har.

Sunt doar câteva „teme” din acest *puzzle* care respiră cu fiecare secvență a sa admirație și prețuire pasionată pentru o artă mereu proaspătă prin forța de a-și clădi pretutindeni chipuri noi care, „pentru că trebuia să poarte un nume”, i s-a spus teatru...

Corina HERGHELEGIU

Muzele orfane

În ultimul timp, dramaturgia străină a „invadat” din plin spațiul teatral românesc. Apar tot mai multe traduceri, unele fiind montate cu succes de regizori cunoscuți.

Frenesia căutărilor de noi piese interesante, actuale, incitante, îi face pe dramaturgi, traducători să vină în întâmpinarea artiștilor cu o gamă largă de piese, respectiv traduceri din dramaturgia contemporană.

Un eveniment, căruia merită să-i dăm o mai mare importanță decât cea acordată la lansarea lui, este volumul de dramaturgie québecheză intitulat *Muzele orfane*. Cartea face parte din colecția „Teatrul de ieri și de azi”, un proiect editorial coordonat de Zeno Fodor, care împreună cu Aurel Ștefănescu semnează și traducerea cărții scoasă la Editura „Viitorul Românesc”, 2004.

Cu prilejul lansării, a avut loc și un spectacol-lectură incitant și convingător, *Muzele orfane* de Michel Marc Bouchard, prezentat de actorii Teatrului Național